

ÉÉN
STERK
SOCIAAL
DUURZAAM
LIMBURG

Inge Moors

*De Limburgse ruimte is één van de grootste sterktes van onze provincie. Daarom moeten we blijven inzetten op een goed gebruik van onze ruimte om er te **wonen**, te **werken** en ons te **ontspannen**. De ambitie van de Provincie om in te zetten op meer **herbruikbare energie** is hierbij een extra uitdaging. In onze ruimte zal de **land- en tuinbouw** ook een cruciale en vernieuwende rol blijven spelen.*

BELEIDSDOMEIN: **Ruimtelijke ordening**

**1 RUIJTE VOOR ONDERNEMEN
IN INDUSTRIE, DIENSTEN,
TOERISME EN LANDBOUW**

1.1 DE PROVINCIE PLANT DE RUIJTE VOOR (REGIONALE) BEDRIJVENTERREINEN

Ons grondgebied organiseren in functie van voldoende, kwaliteitsvolle en duurzame ruimte voor de bedrijven van vandaag en morgen blijft één van onze topprioriteiten. We ervaren nu de gevolgen van een wijzigende economie en gaan dus op zoek naar nieuwe kansen. Om de ruimtevrage te kunnen inschatten werken we in 2016 verder samen met de dienst economie en de POM om de toekomstperspectieven en ruimtelijke behoefte van onze speerpuntsectoren te bepalen en ruimtelijk te verankeren.

De planningsprocessen voor de uitbreiding van Tongeren-Oost en voor het nieuwe regionale bedrijventerrein Brustem in Sint-Truiden zijn afgerond. Samen is meer dan 80 hectare economische ruimte gepland, zoals voorgeschreven in het SALK en het Ruimtelijk Structuurplan Limburg. Bijkomend werden in het kader van SALK nog 3 economische knooppunten aangeduid in de Rubelim studie: Houthalen-Helchteren, Opglabbeek en Hoeselt-Bilzen.

Het ruimtemodel Rubelim kreeg een lokale uitloper met “Rubelim Lokaal” om gemeenten te ondersteunen KMO-zones af te bakenen en de taakstelling vanuit het Ruimtelijk Structuurplan Limburg te realiseren. Momenteel werken Kinrooi, Hoeselt en Borgloon aan een ruimtelijk uitvoeringsplan voor lokale bedrijventerreinen.

**1.2 DE PROVINCIE PLANT DE RUIJTE VOOR TOERISTISCH-RECREATIEVE
KNOOPPUNTEN**

Het verhogen van de belevingswaarde, de toegankelijkheid en de ruimtelijke samenhang zal Limburg op lange termijn versterken als trekpleister voor toerisme en tegelijkertijd de veerkracht van de open ruimte doen toenemen.

Zo wordt het planningsproces voor Mooi Zutendaal verder gezet. Het bestaande BPA “Mooi Zutendaal” wordt herzien zodat het vakantiepark kan uitbreiden. In 2016 wordt in samenwerking met het Ruimtelijk Uitvoeringsplan een groenbeheerplan opgemaakt dat een visie geeft op de groenstructuur van het hele plangebied zowel naar aanplantingen als beheer. In 2016 worden ook de ruimtelijke planningsprocessen Hengelhoef (Houthalen-Helchteren) en Goolderheide (Bocholt) verder gezet. Het planologisch attest voor de Skipiste in Peer kent een vervolg in 2016 met de opstart van een Provinciaal Ruimtelijk Uitvoeringsplan.

1.3 DE ONTSLUITING VAN HOOGDYNAMISCHE ACTIVITEITEN

Een goede en vlotte mobiliteit is een fundamenteel onderdeel van een goed ruimtelijk beleid. In het kader van het PRUP “Kleinstedelijk gebied Leopoldsburg”, met ondermeer de zone Reigersvliet waar een nieuwe gevangenis wordt voorzien, wordt momenteel een mobiliteitsanalyse uitgevoerd die de verkeersproblemen van doorstroming, leefbaarheid en veiligheid gedetailleerd in kaart brengt zodat structurele oplossingen gevonden kunnen worden. Deze studie zal leiden tot concrete acties die in 2016 door de betrokken actoren kunnen worden opgestart.

In Tongeren zal de Provincie Limburg het planproces voor de aanleg van een noord-oostelijke omleidingsweg op zich nemen. Deze weg moet een oplossing bieden aan de huidige congestieproblemen op de stedelijke ringweg.

2 RUIMTE VOOR STEDELIJKHEID EN WONEN

2.1 WE VERHOGEN DE STEDELIJKE DRAAGKRACHT EN VERSTERKEN DE WOONKERNEN

De Provincie Limburg is verantwoordelijk voor de afbakening van 10 (structuurondersteunende) kleinstedelijke gebieden. De afbakening van de stedelijke gebieden Bilzen, Bree, Lommel, Maaseik, Maasmechelen en Sint-Truiden werden reeds uitgevoerd. Tongeren en Leopoldsburg zijn recent gefinaliseerd. Voor Sint-Truiden en Maaseik werden grenswijzigingen doorgevoerd. Het voltooiën van de afbakening van het kleinstedelijk gebied Beringen wordt de volgende prioriteit. Het proces van de afbakening van het stedelijk gebied Neerpelt-Overpelt is opgestart in 2014 en wordt in 2016 verder gezet. Door het opmaken van woonbehoeftestudies ondersteunt en adviseert de Provincie Limburg de lokale besturen bij het nemen van beslissingen omtrent woongebieden. Momenteel werkt men aan de uitvoering van de planperiode 2012-2017. In 2016 wordt de volgende planperiode 2017-2022 voorbereid.

Vanzelfsprekend is in stedelijke gebieden meer ruimte voor wonen voorzien dan in het buitengebied. Zo houdt men in het buitengebied enkel rekening met de natuurlijke aangroei van de bevolking terwijl men in het stedelijk gebied ook migratiestromen in rekening brengt.

Voor de planperiode 2017-2022 gaan we er van uit dat de groei van het aantal inwoners en het aantal huishoudens minder sterk zal zijn. Op basis van de cijfers die hierover aangereikt worden door de studiedienst van de Vlaamse Regering zal met de dienst “Kaarten en Cijfers” een inschatting gemaakt worden alsook een kwantitatieve en kwalitatieve doorvertaling voor het grondgebied van onze provincie. Een overschatting van het aantal inwoners en huishoudens kan ertoe leiden dat een overaanbod gecreëerd wordt waardoor leegstand dreigt.

Naast een doorvertaling in woonbehoeftestudies zullen deze cijfers ook de basis vormen voor advisering van de voorgelegde ruimtelijke uitvoeringsplannen. Ruimte voor wonen moet steeds meer hand in hand gaan met leefkwaliteit en bereikbaarheid.

3 DE REALISATIEKANSEN VAN RUIMTELIJKE PROCESSEN EN PROJECTEN VERGROTEN

Via een oplossingsgerichte zoektocht en nauwe begeleiding willen we de realisatiekansen van investeringsprojecten van provinciaal niveau verhogen. We begeleiden lokale besturen en investeerders nauwer om op basis van een ruimtelijk economische analyse goede oplossingsvarianten uit te werken. Inrichtingsontwerpen, ruimtelijke en economische analyses kunnen helpen in een zoektocht naar goede en kwalitatieve ruimtelijke oplossingen, waarbij ook middelen als planologische ruil en compensatie kunnen worden gehanteerd.

Hierbij zal de provincie ook de realisatie van de Provinciale Ruimtelijke Uitvoeringsplannen nauwer opvolgen. Na het succesvol beëindigen van een lang en vaak moeilijk planologisch proces is het belangrijk dat ook de realisaties op het terrein zonder verwijl worden aangevat. Om korter op de bal te spelen en meer zicht te behouden op de reële stand van zaken en de betrokkenheid in de ontwikkeling te verhogen, zal de Provincie Limburg de afgeronde planningsprocessen opvolgen en waar nodig aansturen op concrete projectrealisatie.

4 DUURZAAM OMGAAN MET DE LIMBURGSE RUIMTE

4.1 DUURZAME ENERGIE

Onze energievoorziening blijft een belangrijke uitdaging. De inplanting van windmolens en de verdere ontwikkeling van de energielandschappen vraagt dan ook onze aandacht. Ook de verdere implementatie van de signaalgebieden is belangrijk.

Samen met VITO ontwikkelde de dienst Ruimtelijke Planning en Beleid een eerste fase van de “Energieatlas Limburg”. Deze atlas is een software-instrument dat toelaat om per sector (industrie, huishoudens, landbouw enz.) de bestaande energievraag, de bestaande fossiele en hernieuwbare productie én het potentieel voor bijkomende hernieuwbare energie in kaart te brengen.

De energieatlas wordt een dynamisch beleidsinstrument in ondersteuning van de ruimtelijke uitbouw van de Provincie Limburg als klimaatvriendelijke(re) provincie.

4.2 DUURZAAM RUIMTEGEBRUIK

De provincie Limburg ging een samenwerking aan met de Vlaamse Landmaatschappij, de Vlaamse Milieumaatschappij, Ruimte Vlaanderen, het Agentschap voor Natuur en Bos, de Universiteit Hasselt, PXL, UCLL en het gemeentebestuur van Diepenbeek met het oog op de opmaak van een integraal Masterplan voor het Signaalgebied en het gebied van de Universitaire Campus in Diepenbeek (Stiemerlabo). Het plan moet duidelijk maken hoe dit gebied (her)ontwikkeld kan worden tot een Eco Campus met Europese allure en dynamiek. De Provincie Limburg coördineert de afstemming met zes financiële partners en creëert een platform waar alle mogelijke betrokkenen gehoord worden. Nadat in 2015 hiervoor een ontwerp bureau werd aangesteld wordt het Masterplan in 2016 uitgetekend.

5 BEWUST KIEZEN VOOR EEN GEÏNTEGREERDE, GEBIEDSGERICHT EN GRENSOVERSCHRIJDENDE AANPAK

Gebiedsgericht en geïntegreerd beleid is een werkwijze specifiek gericht op een bepaald gebied waarbij, in een vorm van maatwerk, gezocht wordt naar een afstemming tussen verschillende beleidsvelden, zoals ruimtelijke ordening, economie, mobiliteit, milieu e.a.

Deze methodiek staat steeds meer centraal binnen de werking van ruimtelijke planning en beleid. Er lopen verschillende gebiedsgerichte geïntegreerde strategische projecten (GGSP). Het GGSP “N74-Houthalen-Helchteren” werd afgerond. Het GGSP “Albertknoop” is in volle uitvoering.

In 2016 staan de realisatie van de acties van de gebiedsgerichte geïntegreerde werking voor de Kempische As en Haspengouw centraal.

Bijkomend ondersteunen en ontwikkelen we grondgebonden projecten die een impact hebben op strategische gebieden in Limburg. Hierbij zoeken we steeds een nauwe samenwerking met andere ruimtelijke partners en zoeken we aansluiting met o.a. pilootprojecten die opgesteld werden in het traject ter voorbereiding van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.

6 OVERIG BELEID

In 2014 werden in totaal 433 beroepen ingediend tegen beslissingen van colleges van burgemeester en schepenen. De ingediende beroepen worden behandeld door de dienst Bouwberoepen van de Provincie Limburg.

In 2014 keurde de Vlaamse Regering het decreet van de Omgevingsvergunning goed. De uitvoeringsbesluiten worden nog tegen eind 2015 verwacht. De Omgevingsvergunning zorgt ervoor dat de milieu- en stedenbouwkundige vergunning geïntegreerd wordt.

Een technische werkgroep monitort de ontwikkelingen op het vlak van wetgeving en zorgt tegelijkertijd voor de interne voorbereiding van de betreffende provinciale administraties.

BELEIDSDOMEIN: **Landbouw**

Voor de land- en tuinbouwsector was 2015 een bewogen jaar. Ook 2016 én de volgende jaren staat de sector voor heel wat uitdagingen. Denk maar aan de strenger wordende milieudoelstellingen, de strengere wetgeving op vlak van voedselveiligheid of dierenwelzijn, het nieuwe mestactieplan, de erosie maatregelen, de discussie rond eerlijke prijsvoering, het Russische handelsembargo enzovoort. De land- en tuinbouw is onze primaire sector en concurreert op wereldschaal. Zowel voor onze Limburgse economie als voor de wereldeconomie is en blijft de land- en tuinbouw een onmisbare schakel.

De land- en tuinbouw is niet enkel een belangrijke economische drager, het is tegelijkertijd een fundamenteel onderdeel van onze ruimtelijke structuur. De Provincie Limburg kiest voor een ondernemende land- en tuinbouw, die tegelijk duurzaam verbonden is met een kwalitatieve leefomgeving voor alle Limburgers.

1 EEN STERKE LANDBOUW IN EEN STERK LIMBURG

In het Limburgse agrobusinesscomplex creëren ruim 2.900 land- en tuinbouwbedrijven tewerkstelling voor meer dan 20 000 Limburgers in de primaire productie, toelevering en verwerking. Het mag duidelijk zijn dat de land- en tuinbouw geen geïsoleerde sector is. Daarom werkt de Provincie Limburg aan een stimulerend beleid dat op een duurzame manier bijdraagt aan de versterking van de economische veerkracht van de sector.

1.1 MANAGEMENT

De landbouw-bedrijfsleider is de belangrijkste factor in de slagkracht van het agrarisch bedrijf. Door middel van het subsidiereglement “Ruraal management” werken we aan de versterking van de managementcapaciteiten van de ondernemer. Er zijn tussenkomsten voor o.m. advies over het juridisch statuut van het bedrijf, het opstellen van een businessplan en advies aan startende landbouwers. Als antwoord op de specifieke noden van de varkenssector werken we in 2016 verder aan een “roadmap varkenshouderij”, waarin we tot een gedragen toekomstvisie voor onze Limburgse varkenshouders willen komen.

1.2 INNOVATIE

Innovatie en technologie blijven de sleutelwoorden voor een rendabele bedrijfsvoering. Daarom is kennisverwerving en kennisoverdracht belangrijk. De provincies hebben daarbij vooral een rol in het praktijkgericht onderzoek. Limburg werkt nauw samen met PIBO-Campus in Tongeren wanneer het gaat over akkerbouw en met het Proef- en Vormingscentrum voor de Landbouw (PVL) in Bocholt wat betreft de dierlijke sector. In 2016 willen we werk maken van administratieve vereenvoudiging. Het subsidiereglement “Agrarische onderzoeksprojecten” verdwijnt. De voorziene middelen voegen we toe aan de bestaande werkingssubsidies van de provinciale landbouwpraktijkcentra. Deze omvorming creëert eveneens nieuwe hefboomen voor de PIBO-Campus en PVL om op een meer strategische manier in te zetten op agrarisch onderzoek, onder meer door deelname aan belangrijke Europese projecten.

Naast de praktijkcentra voor de traditionele landbouwsectoren bouwen we in Kinrooi mee aan de landbouw van de toekomst. Agropolis wordt hét gezicht van een innovatieve, toekomstgerichte land- en tuinbouwsector. Op een terrein van ruim 40 ha wordt een nieuwe cluster van innovatieve en duurzame agrarische activiteiten ontwikkeld. De Provincie Limburg is een drijvende kracht en investeert mee in het incubatorgebouw. Met de oprichting van het Groente-Innovatiefonds wordt het potentieel van de tuinbouwsector aangeboord en wordt uiteindelijk meer dan een half miljoen euro geïnvesteerd in innovatieve crosssectorale projecten in de groenteteelt.

2 EEN DUURZAME LANDBOUW IN EEN DUURZAAM LIMBURG

2.1 LANDSCHAPPELIJK GEÏNTEGREERDE LAND- EN TUINBOUW

Ruim 37 % van de oppervlakte van de provincie Limburg is in gebruik door land- en tuinbouwbedrijven. De agrarische sector is dus beeldbepalend voor het Limburgse landschap. Landschappelijke integratie is een van de bevoegdheden van de provincies inzake landbouw. De Provincie Limburg geeft invulling aan deze taakstelling door het verstrekken van adviezen aan land- en tuinbouwbedrijven en via het succesvolle project “Boeren planten bij boeren”. Dankzij deze initiatieven verbetert niet alleen de visuele kwaliteit van het landschap, maar krijgen de landbouwbedrijven ook een sterker draagvlak in hun omgeving.

2.2 OMGEVINGSBEWUSTE LAND- EN TUINBOUW

Binnen het provinciaal land- en tuinbouwbeleid is er veel aandacht voor een omgevingsbewuste sector. Het project “Erosieteams” wordt in 2016 verder uitgerold over heel Haspengouw. De uitvoering van het imkerijproject “Goede selectie, meer stuifmeel: betere bijen” verloopt volgens schema. Volgend jaar zullen de voorziene selectiestanden operationeel zijn en aan de hand van een praktisch fotoboek en een kleurenkaart over stuifmeel kunnen we onze imkers beter informeren over het stuifmeel dat hun honingbijen verzamelen.

In 2016 is er ook ruimte voor nieuwe initiatieven. Samen met PIBO-Campus starten we met een demonstratieproject over de reductie van het brandstofverbruik in de akkerbouw. Dit is een win-winverhaal voor boer en omgeving. Samen met PVL zullen we de mogelijkheden onderzoeken van een nieuwe nichetechnologie voor de bepaling van de nutriënteninhoud van dierlijke mest. In het kader van het SALK-project “Stimulering van de Limburgse duurzame land- en tuinbouw” vond afgelopen winter een succesvolle pilotcase plaats waarbij dierlijk mest uit het noorden werd ingezet op de akkers in het zuiden. Er wordt verder onderzocht hoe deze pilotcase verankerd kan worden, zodat de Limburgse mestbalans een beter evenwicht kent én een meerwaarde betekent voor de sector en de mobiliteit.

2.3 PLATTELANDSONTWIKKELING

Een duurzame landbouw draagt bij tot een duurzaam platteland. Het geïntegreerd en gebiedsgericht Vlaamse Programmadoecument (PDPO) focust in de nieuwe programmaperiode PDPO III 2014-2020 in het bijzonder op de land- en tuinbouwsector. Tot en met 2020 kunnen we in totaal 12,8 miljoen euro aan Europese, Vlaamse en provinciale cofinancieringsmiddelen investeren in duurzame plattelandsprojecten. De jaren 2014 en 2015 waren overgangsjaren tussen de programmaperiodes PDPO II en III. In 2015 gingen de eerste projecten in het kader van Omgevingskwaliteit (OKW) en Platteland Plus van start. Na de doorstart van de Leadergroepen Haspengouw en Kempen en Maasland zullen op 1 januari de eerste Leaderprojecten aanvangen. In 2016 volgen nieuwe oproepen binnen het ontwikkelingsprogramma. Bijkomend organiseren we netwerkmomenten die de cohesie tussen de plattelandsactoren kunnen versterken en de dynamiek laten groeien.

3 EEN SOCIALE LANDBOUW IN EEN SOCIAAL LIMBURG

We kiezen niet enkel voor een economische en omgevingsbewuste land- en tuinbouw, we zetten ook in op een maatschappelijk verankerde sector. We zien steeds duidelijker de tendens naar kleinschaligheid. De nieuwe schaal is lokaal. Hoeve- en streekproducten zijn daarvan een uitstekend voorbeeld. De typische versheid, kwaliteit en authenticiteit van hoeveproducten spreken aan. Ze geven onze land- en tuinbouw een gezicht. Binnen onze bevoegdheid inzake multifunctionele aandacht gaat terecht veel aandacht naar hoeveproducten. Het begeleiden van producenten is de afgelopen jaren erg waardevol gebleken. Het ritme van de seizoenen volgend, zetten we het ganse jaar in op de promotie van landbouwproducten.

Binnen het provinciaal beleid blijft er ruimte voor andere aspecten van een multifunctionele land- en tuinbouw, namelijk plattelandseducatie en groene zorg.

4 EEN LANDBOUW VOOR HEEL LIMBURG

Het vergroten van de kennis over de land- en tuinbouwsector draagt niet alleen bij tot de versterking van het bewustzijn van de bevolking, het versterkt ook het draagvlak van de land- en tuinbouwsector in haar omgeving. De Provincie sensibiliseert daarom via verschillende media het brede publiek over de werking van - en de actualiteiten in - de Limburgse land- en tuinbouwsector.

De Dienst Landbouw en Platteland vervult de rol van het provinciaal landbouwloket en is een belangrijk aanspreekpunt voor en over de land- en tuinbouw in Limburg. Daarbij adviseert de dienst landbouwers, burgers, openbare besturen en andere actoren bij gerichte vragen over de land- en tuinbouw.